

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Cenușa Denis, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Cenușa Denis XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.08.2018 - 27.03.2019;

Instanța de apel: 19.04.2019 - 06.11.2019;

Instanța de recurs: 27.03.2020 - 30.09.2020.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 27 martie 2019, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Cenușa Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 (treizeci mii) lei.

Conform art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin noua sentință a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți din 25 noiembrie 2016, stabilindu-se lui Cenușa Denis, pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale și închisoare pe termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe termen de 3 (trei) ani, iar conform art. 90 Cod penal,

executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

Conform art. 87 alin. (2) Cod penal, a fost dispusă executarea pedepselor de sine stătător.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Cenușa Denis, acționând cu intenție și din interes material, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la 20 iunie 2018, aproximativ ora 16:30, aflându-se în magazinul „XXXXX”, situat în or. Bălți, str. XXXXX, 44, folosindu-se de încrederea acordată, deoarece se cunoștea cu partea vătămată, prin inducerea în eroare a lui Zaițeva Ana, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, sub pretextul inventat că dorește să efectueze un apel telefonic, a convins-o pe Zaițeva Ana, să-i transmită telefonul mobil de model „Samsung J1”, de culoare neagră, în care era instalată cartela-sim „Moldcell”, și dobândind telefonul menționat precum și folosindu-se de faptul că partea vătămată era ocupată, a ieșit din magazin și deconectând telefonul, l-a însușit, eschivându-se de la locul faptei, iar ulterior l-a vândut, astfel că, prin comportamentul viclean exprimat față de partea vătămată, a dobândit și a însușit bunul – telefonul mobil, cauzându-i părții vătămate Zaițeva Ana, daune considerabile în sumă de 2 000 lei.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile.*

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cenușa Denis să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, iar în baza art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, să fie adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, pedeapsa stabilită, și să-i fie aplicată lui Cenușa Denis, pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani.

3.1. În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată inculpatului, este prea blândă în raport cu consecințele produse în urma faptei infracționale.

A susținut, că Cenușa Denis anterior a fost recunoscut vinovat și condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, în baza art. 217¹ alin. (3)

lit. f), 217 alin. (2) Cod penal, la pedeapsă definitivă pe un termen de 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani și în baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.

Astfel, a menționat că inculpatul avea antecedente penale nestinse, iar în acest context prima instanță neîntemeiat i-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă.

În opinia acuzării, instanța de judecată urma să-i aplice inculpatului o pedeapsă privativă de libertate, deoarece inculpatul anterior a fost judecat și reieșind din personalitatea acestuia, corijarea lui nu este posibilă fără aplicarea pedepsei cu închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat și casată parțial sentința primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cenușa Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, a fost adăugată parțial la pedeapsa aplicată, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, instanța de fond nu a luat în considerație principiile generale de aplicare a pedepsei prevăzute în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a menționat, că prima instanță neîntemeiat și nemotivat a aplicat pedeapsa sub formă de amendă inculpatului, totodată aplicând și prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, cu adăugarea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința anterioară în privința lui Cenușa Denis și dispunerea executării separate a pedepselor, or, pedeapsa prea blândă aplicată în raport cu faptele infracționale săvârșite de către inculpat, nu este suficientă pentru corectarea acestuia și nu este în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale, nu este echitabilă și nu va realiza scopul pedepsei penale.

În opinia instanței de apel, concluzia primei instanțe în acest context este

greșită și nu va asigura scopurile pedepsei penale enunțate în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum sunt restabilirea echității sociale, corectarea vinovatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, or, instanța de fond nu a luat în considerație faptul că inculpatul a comis infracțiunea incriminată în perioada de probațiune.

Instanța de apel a conchis, că circumstanțele constatate de către prima instanță în vederea individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului, nu sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, în contextul în care inculpatul nu este la prima abatere penală, fapt ce rezultă din revendicarea MAI și ordonanța de încetare parțială a urmăririi penale în privința lui Cenușa Denis din 16 mai 2016 în legătură cu împăcarea cu partea vătămată.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul a săvârșit faptele incriminate în perioada executării altei pedepse penale, nefiind executată pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, în baza art. 217 alin. (2), 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani conform art. 90 Cod penal, fapt ce atestă că Cenușa Denis este predispus la comiterea infracțiunilor și nu întrunește condițiile necesare pentru a fi dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei.

De asemenea, instanța de apel a precizat, că prima instanță nu a luat în considerație gradul de pericol social al faptelor săvârșite de inculpat, precum și faptul că prin acțiunile sale intenționate, Cenușa Denis a comis infracțiunea care face parte din categoria celor contra patrimoniului, că inculpatul anterior a fost judecat și fiind condamnat anterior, a săvârșit în termenul de probațiune, infracțiunea incriminată, fapt din care rezultă că ultimul nu are aptitudinea de a se corecta.

Instanța de apel a stabilit, că analizând caracterul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, modul comiterii și urmările infracțiunii, personalitatea inculpatului, care deși a recunoscut vina și cauza a fost judecată în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acesta s-a eschivat de la prezența în ședința de judecată, astfel menționând că concluzia primei instanțe este eronată și nemotivată, nefiind respectate toate criteriile de individualizare a pedepsei.

Instanța de apel a subliniat, că dispozițiile art. 85 Cod penal, reglementează modul de aplicare a pedepsei în cazul unui cumul de sentințe și condițiile care urmează a fi luate în considerație la aplicarea acestor prevederi, este că inculpatul săvârșește una sau mai multe infracțiuni după pronunțarea primei sentințe, indiferent dacă această sentință a intrat în vigoare sau nu și dacă infracțiunea a fost săvârșită până la executarea completă a pedepsei principale și complementare

stabilită prin prima sentință.

Prin urmare, instanța de apel a constatat, că prima instanță nu a fost împuternicită să rezolve chestiunea privind menținerea condamnării lui Cenușa Denis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece aceasta se soluționează de către instanța de judecată la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, or, prima instanță nu a verificat corespunzător incidența dispozițiilor art. 85 Cod penal și eronat a conchis în privința stabilirii pedepsei sub formă de amendă, aplicând prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea executării separate a pedepselor.

În opinia instanței de apel, prima instanță urma să stabilească pedeapsa inculpatului în corespundere cu prevederile art. 85 Cod penal privind aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe.

Astfel, instanța de apel a precizat, că aplicarea pedepsei sub formă de închisoare în privința inculpatului, cu respectarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, privind reducerea limitelor pedepsei cu 1/3 în cazul numirii pedepsei închisorii și aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, va contribui la realizarea scopului pedepsei penale, or, izolarea inculpatului de societate este necesară în raport cu persoana acestuia, acțiunile și pericolul social al faptelor săvârșite, în scopul restabilirii echității sociale și drepturilor lezate în urma infracțiunii comise.

5. Avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

5.1. În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel eronat a apreciat că circumstanțele indicate de către prima instanță nu sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (10) Cod penal, și neîntemeiat a constatat că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a fi aplicată suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite în conformitate cu art. 90 Cod penal.

Consideră, că instanța de apel, ignorând prevederile art. 61 și 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă definitivă prea aspră inculpatului Cenușa Denis, care nu este echitabilă faptei infracționale săvârșite, nu corespunde circumstanțelor cauzei și normelor legale și care nu va contribui la corectarea și reeducarea acestuia.

Concluzionează apărarea, că la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa stabilită, în contextul în care inculpatul a recunoscut vina și cauza a fost judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, acesta a conlucrat cu organul de urmărire penală în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor în care s-a produs

infracțiunea și are la întreținere un copil minor.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În argumentarea referinței, indică că instanța de apel și-a motivat corect soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 85 Cod penal, în privința individualizării pedepsei stabilită inculpatului, or, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru inculpatul care a comis această infracțiune, luând în considerație regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului și duratei pedepsei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul menționează, că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării invocă temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs invocă, de fapt, numai dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, temei de recurs prevăzut de pct. 10) potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal se va expune în privința temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Cenușa Denis, întrucât celelalte temei de casare nominalizat în recurs nu a fost motivat de către apărare,

iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Astfel, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, urmează să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Cu referire la argumentele apărării precum că instanța de apel, ignorând prevederile art. 61 și 75 Cod penal, i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, care nu este una echitabilă, Colegiul penal consideră că acestea sunt neîntemeiate, deoarece din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă clar motivele pentru care a fost casată sentința în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Cenușa Denis, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 1 (unu) an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, și în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, fiindu-i adăugată parțial la pedeapsa aplicată, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, și i-a fost stabilită

definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal reține, că instanța de apel corect a conchis că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a ținut cont de gradul de pericol social al faptelor săvârșite de către inculpat, că prin acțiunile sale intenționate, Cenușa Denis a săvârșit o infracțiune contra patrimoniului, că inculpatul s-a mai aflat în conflict cu legea fiind condamnat anterior, a săvârșit în termenul de probațiune infracțiunea incriminată, fapt ce atestă că inculpatul nu a realizat scopul de corecție a pedepsei.

În acest sens instanța de apel a menționat, că deși inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, realizarea scopului pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal, în privința inculpatului, poate avea loc doar prin izolarea de societate cu stabilirea pedepsei închisorii, ținând cont de personalitatea inculpatului, care nu este la prima abatere penală, fapt ce rezultă din revendicarea MAI (f.d. 47) și ordonanța de încetare parțială a urmăririi penale în privința lui Cenușa Denis din 16 mai 2016, din motivul împăcării cu partea vătămată (f.d. 49), mai mult, instanța de apel corect reținând că Cenușa Denis a săvârșit faptele incriminate în perioada executării altei pedepse penale, care a fost stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 25 noiembrie 2016, în baza art. 217 alin. (2), 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, pe termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani, fapt ce atestă că Cenușa Denis nu a pășit pe calea corijării.

Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind aplicarea incorectă de către instanța de apel a prevederilor art. 90 alin. (10) Cod penal în privința inculpatului, care stipulează că în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85, dacă, după caz, nu sunt aplicabile prevederile alin.(11) din prezentul articol.

În speță Colegiul penal atestă că instanța de apel corect a remarcat faptul că potrivit prevederilor art. 90 alin.(11) Cod penal problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată, la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, iar o asemenea propunere în speță nu este prezentă.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal și corect a considerat necesar de a fi aplicate la caz, prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal constată, că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Cenușa Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Cenușa Denis XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **30 octombrie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor